

BIBLIOGRAFIA SOBRE CIENCIA RECREATIVA

Rafael Garcia Molina (rgm@um.es)

Departamento de Física, Universidad de Murcia, Apartado 4021, 30080 Murcia

He preparat aquesta relació bibliogràfica pensant en material de fàcil accés (per la llengua en què estan escrits i perquè crec que encara es poden trobar al mercat); encara que la majoria de llibres són de física, també he procurat d'incloure alguns d'altres camps científics. Encara que els llibres relacionats apareixen per ordre alfabètic d'autors, he destacat en color groc quatre llibres seleccionats per la seua relació 'qualitat-quantitat d'informació' / 'preu'.

LLIBRES

Isabel Amato i Christian Arnould, *80 experimentos para hacer en casa. Respuestas a los curiosos* (Ediciones B, Barcelona, 1992).

Luis Balbuena, Luis Cutillas i Dolores de la Coba, *Palillos, aceitunas y refrescos matemáticos* (Rubes, Barcelona, 1997). Divertiments matemàtics ideals per a fer durant una sobretaula gastronòmica.

Juan Jesús Bastero Monserrat, *Astronomía sin dejar la Tierra. Cuestiones abiertas para profesores de Ciencias* (Octaedro, Barcelona, 2000).

François Cherrier, *Experimentos de química recreativa* (Mas-Ivars, Valencia, 1976).

Fundación Thomas Alva Edison, *Experimentos fáciles e increíbles* (Martínez Roca, Barcelona, 1993).

Grup Martí i Franqués, *¿Eso es química?* (Biblioteca de recursos didácticos Alhambra, Madrid, 1986).

Judith Hann, *Guía práctica ilustrada para los amantes de la ciencia* (Naturart, Barcelona, 1990). Una molt bona recopilació d'activitats científiques en general, i molt clarament il·lustrat. [Jo en tinc una versió en català editada per Blume]

Muriel Mandell, *Meteorología recreativa* (Martínez Roca, Barcelona, 1996).

Y. Perelman, *Física recreativa* (Rubiños 1860, Madrid, 1994). Conté una excel·lent col·lecció d'activitats pràctiques que poden dur-se a terme amb elements quotidians. La majoria solen ser molt divertides i enginyoses. A més, hi venen acompanyades de l'explicació corresponent. La pàgina http://www.geocities.com/yakov_perelman/ conté documents bens sucosos.

Yu. I. Perelman, *Problemas y experimentos recreativos* (Mir). Aquest llibre és del mateix estil que l'anterior.

Y. Perelman, *Matemáticas recreativas* (Mir). Aquest llibre és del mateix estil que els dos anteriors, però sobre temes de matemàtica.

Gaston Tissandier, *Recreaciones científicas, o la física y la química sin aparatos de laboratorio y sólo por los juegos de la infancia* (Alta Fulla, Barcelona, 1981). Reedició facsímil de l'original de 1887, constitueix una magnífica col·lecció d'entreteniments científics, els quals, a més a més, estan molt bé il·lustrats.

Michael Chinery, *Guía práctica ilustrada para los amantes de la Naturaleza* (Blume, Barcelona, 1979). Llibre de l'estil del de Judith Hann, però que conté experiències sobre ciències naturals (biologia, fòssils...).

Roberts M. Royston, *Serendipia: descubrimientos accidentales en la ciencia* (Alianza, Madrid, 1992). Un llibre molt entretingut que ens explica amb molta amenitat com molts descobriments científics es van fer per casualitat o accident.

Hervé This, *El secreto de los pucheros* (Acribia, Zaragoza, 1996). Aquest llibre tracta sobre la química que hi ha present o que es pot fer a la cuina.

Tom Tit, *La ciencia divertida* (José J. de Olañeta, Palma de Mallorca, 1992). Reproducció facsímil de l'edició de 1890; de característiques semblants al llibre de Tissandier, però molt més curt.

Janice P. Van Cleave, *Física para niños y jóvenes. 101 experimentos superdivertidos* (Limusa, México, 1997).

A. Vallejo-Nájera, *Ciencia mágica. Experimentos asombrosos para genios curiosos* (Ediciones Martínez Roca, Barcelona, 1999). Molts experiments, presentats (il·lustracions i comentaris) amb un aire desenfadat.

I. Vlasov i D. Trifonov, *Química recreativa* (Akal, Madrid, 1987).

REVISTES EL CONTINGUT DE LES QUALS POT SER ÚTIL PER A L'ENSENYAMENT DE LA FÍSICA A NIVELL DE SECUNDÀRIA I PRIMERS CURSOS UNIVERSITARIS:

Alambique: Didáctica de las Ciencias Experimentales. Publicada por Graó Editorial. Discuteix experiències i mètodes docents. <http://www.grao.com/Web/revistes/alambique/frames.html>

American Journal of Physics. Publicada per l'American Association of Physics Teachers. De totes les revistes ressenyades en aquesta secció, és la que ofereix articles de continguts més densos, detallats i formals, encara que en ocasions és possible trobar-hi aplicacions útils per a fer demostracions en classe. <http://ojps.aip.org/ajp/>

Enseñanza de las Ciencias. Publicada per l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona i el Vicerectorat d'Investigació de la Universitat de València. Revista de marcat caràcter pedagògic. <http://www.blues.uab.es/rev-ens-ciencias/>

European Journal of Physics. Publicada per The Institute of Physics (Gran Bretanya). De característiques similars a la seua homònima americana. <http://www.iop.org/EJ/S/3/525/>

Physics Education. Publicada per The Institute of Physics. De característiques similars a *The Physics Teacher*. <http://www.iop.org/EJ/S/3/525/>

Physics Teacher. Publicada per la American Association of Physics Teachers. Conté moltes aplicacions pràctiques fàcilment traslladables a les aules i/o els laboratoris; el seu nivell és bastant més baix (i assequible) que el d'*American Journal of Physics*. <http://www.aapt.org/tpt/>

Revista de Física. Publicada per la Societat Catalana de Física. De característiques similars a la seua homònima de la RSEF. <http://www.scf-iec.org/revista/suid-revista.cgi>

Revista Española de Física. Publicada per la Real Sociedad Española de Física (RSEF). Els seus articles tracten sobre temes d'actualitat i divulgació de física, així com d'experiències docents. http://www.ucm.es/info/rsef/revista_espandola.html